

Expressions col·loquials incorrectes

JAUME SALVANYÀ

*Aquí estic!, *aquí estem!, *aquí està!

Acostumats a viure en permanent contacte amb l'espanyol, moltes vegades no ens adonem que fem servir una sèrie d'expressions d'aquesta llengua com si fossin pròpies del català.

Aquí estic...* o **aquí estem...* en són una mostra. Quan trobem algú i ens fa la pregunta típica «Què expliques?», molta gent solen donar aquesta resposta tòpica: «Doncs mira, *aquí estic*, anar fent...» Aquest *estic* no és pas correcte. Els espanyols diuen *aquí estoy* o *aquí estamos*, però nosaltres tenim una altra manera de dir el mateix, i hi ha qui no ho sap. En català diem **aquí em tens: «Què expliques? Doncs mira, *aquí em tens*, anar fent...»

Aquesta expressió, en els mitjans audiovisuals es fa servir bastant, i els locutors del Grup Flaix ja ho saben, perquè els ho anem recordant. Quan s'adrecen a l'audiència en general, han de dir **aquí em teniu** o **aquí ens teniu**; i si s'adrecen a algun oient en particular –per tel·lèfon, per exemple–, **aquí em tens** o **aquí ens tens**:

Aquí ens teniu, per fer-vos companyia fins a les tres...

Igualment a l'hora de presentar una cançó, quan comença a sonar, no s'ha de dir *aquí està!*, sinó **aquí la tens!** o bé **aquí la teniu!**

I un segon ús incorrecte d'aquesta expressió és quan volem corroborar el que ens diu el nostre interlocutor: Allò que els espanyols ex-

pressen dient *°ahí está!* o *°ahí estamos!*, i els italians expressen amb *ecco!* o *eccoli qua!*, nosaltres tenim altres expressions, com ara **això mateix!** / **exacte!** / **ara t'escolto!** / **justa la fusta!** / **Àngela Maria!**

— ¿Ho has entès bé, aquesta vegada?

— Sí, que primerament he d'omplir el formulari de la web, i després em trucaran per a fer una prova i ja em confirmaran el dia i l'hora...

— Això mateix!

*Desquiciat

Aquest adjectiu calcat del castellà el podem evitar amb l'expressió **fora de si** o amb altres adjectius, com **desencaixat** o **desequilibrat**.

NO: Després de les eleccions, el PP està *desquiciat*.

SÍ: Després de les eleccions, el PP està **FORA DE SI** / **DESENCAIXAT**.

NO: La novel·la parla d'un assassí que està *desquiciat*.

SÍ: La novel·la parla d'un assassí que està **FORA DE SI** / **DESEQUILIBRAT**.

*De cuidado

Podem evitar aquesta expressió castellana amb altres de tradicionals o més modernes:

NO: Aquest paio és *de cuidado!*
SÍ: Aquest paio és **DE GUARDAR!**

NO: Aquesta noia és una calenta *de cuidado!*

SÍ: Aquesta noia és una calenta **AMB TOTES LES LLETRES!**

NO: Va agafar una empenyada *de cuidado*.

SÍ: Va agafar una empenyada **DEL QUINZE**.

Aquesta última alternativa –malgrat que actualment no se sent gaire– es pot convertir en una expressió molt productiva i utilitzada si algun dia s'arriba posar de moda. I, en això els mitjans de comunicació hi tenim molt a dir.

I **ser un pàjaro de cuidado* equival a **SER UN PINTA** o **UN BONA PEÇA**.

*Liar i *liar-se

El verb **liar* pot tenir una pila de sentits. En el llenguatge juvenil es fa servir molt amb el sentit de «provocar alguna cosa», «fer merder». Per exemple, **aquest cap de setmana la liarem!* Entre el gran nombre de girs correctes que hi podem donar (fer-la grossa, fer-la bona, muntar un sidral, etc.), al Grup Flaix procurem de vehicular el verb *armar*. Així, la frase d'abans, amb un canvi ben senzill del verb, ja la tenim resolta: **Aquest cap de setmana l'armarem!**

NO: Quan s'ajunten *la lien* fort!
SÍ: Quan s'ajunten **L'ARMEN** fort!

A més a més, les propostes solen ser més efectives com més simples són. Als locutors els és més fàcil d'assimilar-ho, encara que després la batalla consisteixi a arribar-los a convèncer que aquell verb és tan comprensible i té tanta força com el castellanisme i que tan sols es qüestió d'agafar l'hàbit de fer-lo servir.

Un altre dels usos que té aquest verb és la forma pro-

nominal **liar-se* en el sentit de «tenir una relació sexual». En aquest cas el verb que el substitueix és **enrotllar-se**, malgrat que amb aquest sentit no el recullen el *GDLC* ni el *DIEC*, però sí el *Diccionari d'ús dels verbs catalans*.

NO: En Joan s'ha liat amb la veïna.

SÍ: En Joan s'ha **enrotllat** amb la veïna.

Repetir-se i tornar

Repetir-se és incorrecte en el sentit de «tornar». L'all, doncs, no *es repeteix*, sinó que **torna (a la boca)**. Per tant, quan volem establir una comparació per dir, per exemple, que algú és molt pesat perquè sempre diu el mateix, no hem de dir que *es repeteix més que l'all*, sinó que hem de buscar un altre element que es repeteixi molt, com ara un lloro: **es repeteix més que un lloro.**◆

